

Ter zaliger nagedachtenis aan moeder.

DJORNDAL

Jan Gaasenbeek.

Het Onoverwinnelijke Zwaard.

DEEL 1

En Odin, ten zeerste gekweld door de misdaden der mensen, liet vanuit het schuim der golven, zijn zwaard Djorndal achter op het strand.

Genesis 6:5

Toen de Here zag, dat de boosheid des mensen groot was op de aarde en al wat de overleggingen van zijn hart voortbrachten te allen tijde slechts boos was.

Wulf, zoon van Beogard de Jongere leefde in het dorp Az op de Noorder-eilanden. Een dorp gevonden tegen hoge rotsen, beschermd tegen de gierende, snijdende oostenwind. Een oostenwind die de temperatuur in de winter sterk kon doen dalen, zozeer dat de bewoners, de Gorms, deze beruchte wind de IJspiegel noemden. Niettemin boden de verder landinwaarts gelegen boerderijen goede oogsten van groenten en vruchten. De zee leverde vis en ondanks de vele vissoorten in de wateren maakte de bewoners slechts een bescheiden gebruik van hun rijkdommen.

Wulf stond op een zomer op het rotsachtige strand, dat op sommige plaatsen werd onderbroken door kleine vlakke stranden en dacht aan de aankomende middernachtfeesten die hij, voor de eerste keer, gezien zijn meerderjarige leeftijd zou mogen bijwonen.

Dit tot groot ongenoegen van zijn moeder Kristel, die hem veel te klein en zwak vond om hem te laten inwijden in de riten van het dorp. Ongetwijfeld had zij hierin wel een beetje gelijk, maar het feit was dat Kristel op elke verandering bangelijk reageerde en het liefst zou zien dat er helemaal niets gebeurde dan het huiselijke leven tussen bedstede, tafel en fornuis en dat alle vreemde, mogelijk vreeswekkende gebeurtenissen zoveel mogelijk werden buitengesloten en in dit geval had Kristel haar zoon Wulf, naar haar idee, al genoegzaam ingewijd in de gewoonten van het dorp en het was hoogst onwaarschijnlijk, dat Wulf in de toekomst als volwaardig lid van de mannelijke Raad zou kunnen worden beschouwd.

Beogard was het hiermede stilzwijgend eens, de uitdrukking op zijn gezicht liet in dit opzicht niets te wensen over, maar gaf bij gelegenheid half grommend aan, dat hij volgens de riten toch moest worden ingewijd, wilde hij als lid van de gemeenschap worden erkend.

'Ik ga voor hem geen uitzondering maken, hij moet zoveel mogelijk een normaal leven kunnen leiden,' sprak hij al plukkend aan zijn baard.

'Een leven zonder lidmaatschap van de Raad kan ook als normaal worden beschouwd,' kaatste Kristel, 'tenslotte kan hij goed met kleine dieren omgaan zodat in de toekomst zijn plaatsje binnen de gemeenschap wel verzekerd zal zijn.'

'Trouwens, in tijden van nood kan het verzorgen van kleine dieren weleens goed van pas komen,' sprak ze met stemverheffing.

Wulf liep het kleine paadje over richting de zee, onderwijl trachtend een meeuw van zijn nest te verjagen.

Dat was een gevaarlijke uitdaging, dat werd al snel duidelijk, de meeuwen stonden bekend om hun felle verdediging, met opengesperde bek, en luid krijsend en als dat niet afschrikwekkend genoeg bleek te zijn volgde een aanval die tot de beste verdediging moest leiden, vaak bleef het bij schijnaanvallen, maar Wulf wist uit verhalen, dat in het uiterste geval de meeuwen er niet voor terug schrokken om daadwerkelijk, luid krijsend, de aanval in te zetten en bij de uitvoering daarvan de plager achterbleef met een behoorlijke hoofdwonde, die zo snel mogelijk behandeld diende te worden.

Wulf voelde zich vandaag op de een of andere manier in een roekeloze stemming en begon onvervaard schijnbewegingen uit te voeren, springend naar een rotsblok liet hij zich snel achterover vallen om beschutting te zoeken voor heftig fladderende vleugelslagen.

Hij wist, dat de aanval hier geen gevolg zou hebben omdat de meeuw weinig ruimte om te manoeuvreren tot zijn beschikking had, toch fladderden de vleugels dichtbij, akelig dichtbij, zelfs wanneer Wulf zich dicht op de bodem drukte.

De poging mislukte, de meeuw draaide zich om zijn as, Wulf ervoer een rilling alsof de meeuw plotseling groter leek dan hij in werkelijkheid was, plotseling stak er een lichte bries op uit zee, zodra de bries zijn neusgaten bereikte herademde Wulf; het was spannend geweest. Wulf vouwde zijn hand om de rotspunt en trok zich vanuit zijn tijdelijke schuilplaats omhoog, hij was zich ervan

bewust dat hij zich dan mogelijkwerwijs wederom aan het gevaar zou blootstellen, in zijn gedachten had de meeuw reeds indrukwekkende proporties aangenomen, zelfs zijn ogen hadden iets akeligs gekregen, ze keken je met een vurige blik aan, een blik die weinig goeds voorspelde. Wulf drukte zich opnieuw tegen de bodem, hij besloot enkele minuten te blijven zitten om het ondier te doen bedaren, altijd, bedacht hij, altijd moest hij op het laatste moment terugtrekken, hij ontbeerde kracht, hij had geen doorzettingsvermogen en steeds was hij er zich dan van bewust, dat hij zich niet geaccepteerd zou voelen.

Hij voelde zich schuldig, hij wist niet precies waarom maar hij rekende zich zijn tekortkomingen sterk aan en hij werd daarin gesterkt door de op- en aanmerkingen van zijn broers Gorm en Urkwin, die hem nu eenmaal bangelijk vonden, maar hij herinnerde zich met warmte als buitenstaanders hem in verlegenheid trachtten te brengen, zij het onmiddellijk voor hem opnamen.

Zelfs op dit ogenblik, terwijl hij in het nauw zat, vroeg hij zich af of hij werkelijk zo bang was geweest in zijn jonge leven, misschien plaagden zijn broers hem om hem sterker, weerbaarder te maken, hij dacht dan met een tevreden glimlach om zijn mond aan zijn bekeken acties met andere meeuwennesten waarvan hij de eieren wel wist uit te halen, vrijwel altijd zonder kleerscheuren, dat konden zijn broers, die lomperiken, hem zeker niet nazeggen.

Hij concentreerde zich weer op de rotsrichel waar de broedende meeuw vertoefde, met geen mogelijkheid kon hij ongezien het nest benaderen, inderdaad constateerde hij nu met lichte wrevel, hij had de fout gemaakt het laatste open stuk niet in looppas over te steken, dan had hij buiten bereik van de vogel onder de richel kunnen zitten, wachtend op een kans om toe te slaan, nu was zijn positie uiterst moeizaam, slechts een afleidingsmanoeuvre bood enige kans van slagen, maar aangezien hij alleen was, viel er aan de uitvoering daarvan niet te denken.

Hij besloot nog enige tijd op de uitkijk te blijven zitten, geduld was vaak de sleutel tot succes.

Als vanzelf dwaalden zijn gedachten af naar het huis wat

hij met zijn ouders en zijn broers bewoonde, het huis leek wel tegen de rotswand geplakt en ging volledig op in zijn omgeving, slechts dan zichtbaar als je de korte bocht rondde, toch een klein tuintje waarin 's zomers bloeiende planten bloeiden, bloemen die in de wind onrustig heen en weer bewogen, kwetsbaar alsof ze ieder moment uit de bijna kale rotswand konden worden gerukt, terwijl een al even kwetsbare mensenhand zich uitstreckte om de tedere aanraking van de tere groeisels te ervaren.

De rotswand had het toegelaten, het huis hoog op te bouwen, het telde vier ondiepe verdiepingen, ruimtegebrek bij het opbouwen had hen doen woekeren met de beschikbare ruimte, de onderste verdieping was half in de rotsen uitgehouwen, dikke dierenhuiden sierden de wanden en de vloer was belegd met de mooiste exemplaren, het vormde het onderkomen van de familie gedurende de strenge, donkere wintermaanden, alle gemeenschappelijke activiteiten speelden zich daar af, het familieleven, zoals men dat kende vanuit verhalen over de wintermaanden. Een grote haard diende als vuurplaats voor warmte en de bereiding van gerechten, het bakken van het dagelijkse brood, via een ingenieus ventilatiesysteem in de zoldering bleef het vertrek gevrijwaard van kwalijke dampen, tenzij de windrichting dusdanig veranderde, dat de IJspiegel zijn invloed kon doen gelden en een klein raampje noodzakelijkerwijze geopend moest worden om de familie van frisse lucht te voorzien.

Beogard had zichzelf gelukkig geprezen met de omstandigheid, dat de IJspiegel maar weinig keren per jaar zijn ijzige vingers naar hun goed gebouwde schuilwoning kon uitstrekken.

Bij die gelegenheid merkte Gorm vaak op, dat de wind werd opgeroepen door zwakkelingen en daardoor onheil over hen bracht, met forse stem verhullend wat hij het meest vreesde en wel uitgezonden te worden om de dieren bij deze felle koude te inspecteren.

Urkwijn wist dat deze taak uitsluitend bij Gorm was belegd vanwege zijn vaardigheden met het omgaan van vee en spottend opmerkte, dat er gewoon een koude wind woei en

dat zwakkelingen daar nu eenmaal niet tegen kunnen. 'Nee, ' schamperde hij, 'jij bent week en je voelt een koude tocht.'

Kristel greep bij deze gelegenheden, als het gesprek dreigde te ontsporen wel eens in met de woorden; 'Odin laat zijn winden en stormen los over goeden en slechten, ouden en jongen, sterken en zwakken.' Zij placht haar gezegde vergezeld doen gaan met bezwerende gebaren alsof een priesteres haar gelovigen tot onderdanigheid wenste te manen.

In tegenstelling tot de rest van zijn familie, vond Wulf de wind wel grappig, want ze bracht het donkere onderkomen tot leven en de angsten die zijn broers, ieder op zijn eigen terechte wijze beschreven, hadden op hem schijnbaar geen vat, zijn broers trokken dan minachtend hun wenkbrauwen en verweten hem in stilte zijn onwetendheid en zeker als ze hem gadesloegen, terwijl hij zich vermaakte met het binnendringende natuurgeweld, dat verschillende voorwerpen in de gemeenschappelijke ruimte heen en weer deed bewegen, elke heftige windvlaag zorgde voor grote beroering, dit tot gillend vermaak van Wulf.

De tweede verdieping van het huis werd gedurende het grootste gedeelte van het jaar, wanneer de winter zijn ijzige greep op het landschap begon te verliezen, als leefruimte gebruikt.

Hier vonden alle belangrijke huiselijke gebeurtenissen plaats, hier en dat was belangrijk bevond zich ook de schrijn waarin familietekenen uit vroeger tijden werden bewaard, het geheime woord voor het familiewapen was Onmaal en werd alleen op hoogtijdagen aangeroepen, in de familie ging de mare dat het woord een verbastering was van een nu onvertaalbaar woord van een runeteken, het familiewapen bestond uit een houten voorwerp waarin de runetekenen waren ingekerfd, de loop der tijden had het teken een verbrokkeld aanzien gegeven, het kon nu niet anders dan een onbestemde duiding geven.

Het was duidelijk, dat in de loop der tijden de betekenis ervan verloren was gegaan, ondanks dat feit, werd er een grote kracht aan toegekend. In tijden van nood werd het

wapen naar de zee gedragen en Odin werd aangeroepen. Naast de schrijn bevonden zich de wapens voor het normale gebruik, ieder plaatste in de avond zijn zwaard in een ijzeren sokkel en legde zijn korte dagge in een afgesloten ijzeren kist.

De woonruimte was sober ingericht en gevuld met ruw houten banken en een enorme massieve tafel, de zijkan-ten vertoonden uitgehouwen nissen waarin comfortabele slaapplea-ten waren uitgehakt, rijkelij- k belegd met dierenvel- len wat een verblij- f zacht en warm maakte. Wulf zou zich nog jaren later de speciale geur herinneren, die werd verspreid door de daar aanwezige dierenvel- len.

De derde verdieping werd gebruikt voor de opslag van landbouwproducten, deed tevens dienst als hooizolder, ze hadden naast de granen ook wat knolgewassen en natuurlij- k hooi voor de enkele koeien, die het gezin mede door de strenge winters heen hielpen.

De vierde verdieping werd gebruikt als opslagplaats voor de huiden, gereedschappen en deed tevens dienst als visrokerij, het was verreweg het gezelligste deel van het huis met zijn donkere hoeken en zijn kleine oven waarin de vissen werden gerookt, er heerste op een of andere manier een prettige sfeer, een sfeer van geborgenheid en vertrouwdheid die werd opgewekt door de geuren die op verschillende momenten door het huis trokken en ieder zijn zo kenmerkende eigenschappen vertoonden in een donkere kamer met heldere lichtpunten.

De zon had vrij spel in deze bovenste ruimte, het kon goed voorkomen, zo leek het althans, dat de handelingen van de mensen met het goud van de zon werden bekleed.

Het goud van het noorden speelde over hun handen en zij vonden dat de vrucht, het werk van hun handen daardoor een hoge waarde verkreeg.

Hun sobere bestaan werd opgeheven door het zonlicht en tegenstellingen vielen weg, met ingehouden adem lag Wulf nog steeds in zijn benarde positie en bedacht zich hoe het toch mogelijk was in deze positie te denken aan zijn familie en aan de omstandigheden waarin zijn familie verkeerde, terwijl hij trachtte zijn kans waar te nemen het nest van een

meeuw te plunderen.

Plotseling een hevig gefladder van vleugels vergezeld gaande van een doordringend gekrijs; een adelaar was op het toneel verschenen en joeg achter de meeuw aan die in paniek op volle snelheid zijn nest moest verlaten, hiermede Wulf zijn kans gevend om snel twee eieren weg te graaien. Intussen was de meeuw aan de achtervolging, dankzij zijn wendbaarheid, van de adelaar ontsnapt en ijlde onder luid misbaar naar zijn nest terug.

Bliksemsnel dook Wulf nu terug in de nauwe spleet onder de overhangende rots, het gefladder van de vleugels leek van heel dichtbij te komen, op of omkijken durfde Wulf niet, bevreesd als hij was dat de meeuw een beslissende aanval zou weten te plaatsen, lichte paniek maakte zich van Wulf meester, het leek hem dat hij geen andere keuze had dan zich angstvallig tegen de rotswand aan te blijven drukken. Net op het moment, dat hij zich realiseerde dat hij zijn angsten beter onder controle moest houden, wankelde hij plots achterover en verloor het bewustzijn.

Hoe lang hij hier zo had gelegen, Wulf wist het niet, een flauwe spleet licht aan de zoldering liet zien waar hij doorheen was gevallen, hij was op een richel gevallen en voelde water over zijn gezicht druppelen, voorzichtig bevoelde hij zijn lichaam en kon gelukkig geen andere verwondingen ontdekken dan een zwellende buil op zijn voorhoofd, die hevig kloppend zijn best deed in omvang toe te nemen.

Moeizaam stond hij op en probeerde tastend met zijn handen, waarbij zijn voeten steunden op de ondergelegen richel zich op te trekken in de richting van de lichtspleet, wat na enkele verwoede poging daadwerkelijk lukte, Wulf wachtte een ogenblik, hij boog zijn hoofd in een poging het felle bonzen van zijn hoofd tot bedaren te brengen, wat slechts gedeeltelijk lukte, en met betraande ogen stond hij te aarzelen hoe hij nu verder moest gaan, er was hem geleerd dat hij in noodsituaties niet moest versagen maar immer moedig voorwaarts moest gaan, wat hem nu in deze omstandigheden verre van realistisch leek om niet te zeggen buitengewoon ontmoedigend, toch bereikte hij na

enkele pogingen de plaats waar zijn val was begonnen en onderwierp deze aan een onderzoek voor zover zijn bonkend hoofd dit toeliet.

Hij zag een kleine zuil staan en zonder verdere gedachten hieraan te wijden, liet hij zich zakken en probeerde het zich zo behaaglijk mogelijk te maken, waarbij hij trachtte de opkomende buil op zijn voorhoofd niet te betasten, hij frommelde een zakdoek tevoorschijn en hield het zo lang onder het druppende straaltje water, dat de zakdoek was verzadigd van het vocht en drukte hem daarna voorzichtig tegen zijn voorhoofd en onderging weldadig de verkoelende werking van het koude water tegen zijn verhitte voorhoofd. Weldra hervond hij zijn interesse in de omgeving en begon de zuil waartegen hij steun had gezocht aan een beschouwing en al snel vond hij vreemde op runetekenende lijkende inscripties, die net als de huiselijke variant niet direct ontcijferbaar waren, Wulf mompelde bij zichzelf of deze inscripties zelfs voor een deskundig wel toegankelijk zouden blijken te zijn en zag dat aan weerszijden een afgrond gaapte, bij zijn val was hij juist onder de voet van de zuil terechtgekomen, op wonderbaarlijke wijze was hij daar niet naar beneden gerold en achter een opstekende rand blijven liggen.

Hij probeerde daar niet aan te denken, het had immers geen zin te bedenken aan iets wat gebeurd zou zijn, als datgene wat gebeurd zou kunnen zijn zich niet had verwezenlijkt, wrevelig dacht hij aan de opmerkingen aan mensen in zijn omgeving die eindeloos konden filosoferen over wat eventueel wel eens gebeurd zou kunnen zijn, en ondanks een tegenwerping bleven ze maar volhouden en waarschuwen welk ongeluk plaats gehad zou kunnen hebben, er kwam geen eind aan hun gelamenteer en op de vraag van Wulf of er misschien ook iets positiefs te melden viel, viel hun mond open van verwondering en verbazing. Hij keek naar buiten en zag, dat de meeuw het nest had verlaten, hij wipte met een sprong naar boven en snelde onder dekking van lage struiken naar de strandweg, hij voelde zich daar veilig genoeg om in zijn borstzakje te tasten, hij voelde; beide eieren gebroken, het struif droop

langs zijn vingers naar beneden als gele confetti die gedurende het komende feestgedruis het terrein zouden opfleuren.

In zijn verbeelding en hij wist al wat zijn verbeelding waard was, zag hij mensen paraderen te midden van guirlandes, confetti en brandende lampionnen met een trek op hun gezicht alsof ze uitstegen boven alle verantwoordelijkheden.

Thuis gekomen begon hij voorzichtig zijn hoofd te betten, even had hij de ijdele hoop, dat niemand de buil zou kunnen zien indien het in voldoende mate was gewassen, maar al spoedig was het duidelijk dat niemand het fenomeen zou kunnen missen, want de buil begon alle kleuren van de regenboog aan te nemen, slechts het doordringende kloppen nam langzamerhand af wat hij tot zijn opluchting vaststelde, hij zou de spot en de hoon waarmee hij zo dadelijk werd overladen, gebekt en al het hoofd kunnen bieden.

Toch voelde Wulf zich vreemd opgelucht, de buil was dan wel hinderlijk, daarover bestond geen twijfel, toch zou het mogelijkwijze zijn aanzien binnen de gemeenschap vergroten, immers moed, kracht en sluwheid werden hogelijk gewaardeerd, een mislukking werd slechts gezien als een volgende stap op weg naar resultaat.

Het dorp had geen plein, het was gebouwd tegen een lage rotswand, in de kom ervan was het raadhuis gelegen, in de zuidelijke muur was een nis aangebracht van waaruit water welde, een grote rechthoekige bak zorgde voor de opvang en middels een pijp vloeide het overtollige water door een geul, die was bedekt met houten vlonders naar een kleine waterval, waardoor het water ook in tijden van nood uit het dorp kon worden geleid.

De nis was grotendeels overdekt, in de winter was er ook stookgelegenheid zodat het water in de opvang niet behoefde te bevriezen.

Volgens overlevering was Arac, bijgenaamd IJzerknie ooit door de raad aangesteld als bewaker en hoeder van het

water, hij had zijn bijnaam verdient vanwege het stuk ijzer, afgebroken van een zwaard, dat hij tijdens een gevecht in zijn knie had gekregen, sindsdien liep hij ernstig kreupel en zorgde desondanks zo goed en kwaad als het ging voor de watervoorziening van het dorp, hij genoot een groot aanzien onder de dorpsgenoten wat zeker ook was te danken aan de opvallende wonde in zijn knie die op gezette tijden aan belangstellenden werd getoond. Ondanks het rentmeesterschap over het water bleef er nog voldoende tijd over om andere activiteiten te ontplooien, waar het uitbaten van de plaatselijke herberg niet de minst belangrijke was. De dorpsgemeenschap hechtte grote waarde aan de reinheid van het bronwater, boze tongen beweerden, dat Arac met de ondaardse trollen in gemeenschap verkeerde, in ruil voor geheime diensten zou de zuiverheid van de waterbron, die dicht bij de zee was gelegen, gewaarborgd blijven.

In donkere nachten namen de fluisteringen over geheimzinnige rituelen vastere vormen aan, dat offerandes gepleegd zouden worden in de vorm van geweldige vissen in de onderste ruimten van de herberg.

Het stonk er altijd.

De huizen van het dorp stonden alle met hun front gekeerd met het uitzicht op de zee, elk huis had het kenmerk smal en hoog opgebouwd te zijn tegen de rotswand, en de meesten van hen bevonden zich voor het grootste gedeelte in de rotswand, de buitenkant gaf derhalve de aanblik van kneuterigheid en bekrompenheid.

In weerwil van hun bescheiden onderkomens waren de Gorms forse, onverschrokken mensen, direct naar hun mededorpers, maar gesloten naar buitenstaanders.

Hun gewoonten waren slechts in de mist der tijden te duiden, dat maakte de taak van de dorpspriester er niet makkelijker op om de traditionele waarden in stand te houden, aangezien invloeden van buitenaf niet ophielden hun werk te doen, de vissers kwamen met vastelanders in contact en met hun gedachten veroorzaakten ze onrust in de hoofden van de vissers van het dorp.

De oorsprong van het dorp Az was al niet meer te achterhalen, het verhaal ging, dat de dorpers ooit waren

vertrokken van een groot eiland dat geheel met ijs werd bedekt, hetgeen hen noodzaakte hun geboortegrond te verlaten en hun toekomst elders te zoeken met medeneming van hun heilige voorwerpen. De houten voorwerpen die door de dorpsbewoners voor heilig werden aangezien getuigden, weggeborgen in een schrijn, middels hun vreemde tekenen van hun oudheid en hun duistere oorsprong.

De priester van het dorp, Hirham hield de mare levend, dat ze afkomstig waren van een volk dat leefde volgens de natuurwetten, die hen waren geopenbaard door Odin, die zijn boodschappers Huginn en Muninn had gestuurd om hen te helpen bij het overdenken en onthouden van hun natuurlijke omgeving, hoe ze met elkaar moesten leven en hoe ze zich met de zware omstandigheden om hen heen moesten verzoenen.

De mannen van het dorp verzoenden zich met de zware omstandigheden en dachten, dat ze het beste op het slagveld zouden kunnen omkomen om door de Walkuren het Walhalla binnen gevoerd te worden, de rustige dood op een sterfbed, ver van alle geweld, was bepaald geen garantie om in het Walhalla te arriveren, wat er dan met je gebeurde was onduidelijk, het verdiende zeker niet de voorkeur om eraan te denken, zoals je er niet aan dacht dat je geen vis zou vangen wanneer je uit vissen ging.

Odin, Freyr en Thor waren de meest gekende goden, de meest fantastische verhalen deden over hen de ronde gedurende de lange wintermaanden, waarbij de mannen zwegen wanneer de Walkuren ter sprake kwamen en elkaar op een bepaalde half innige, half spottende wijze aankeken alsof hun fantasie bij hen zijn werk begon te doen, en dat bij de gedachte dat ze bij hun dood op het slagveld zouden worden opgehaald, de meesten onder hen konden het gevoel niet onderdrukken dat er iets aantrekkelijks school om te bedenken, dat je na je dood op het slagveld zou worden opgehaald door een bevallige en tegelijkertijd stoere Walkure.

Sommigen beweerden, dat ze schaduwen hadden gezien die zich vermengden met de natuurlijke schaduwen, die bomen,

paarden en wagens op het slagveld wierpen, een schaduw die werd uitgenodigd om de schaduwen van de nacht te verlengen, terwijl anderen volhielden dat het verschijnsel zich geheel aan hun waarneming onttrok, hetgeen onverlet liet dat de gebeurtenis zou plaatsvinden.

De priester benadrukte, dat het verzoenen symbool stond voor de innerlijke vrede en rust die men zou kunnen krijgen wanneer men tevreden zou leven ondanks de tekortkomingen en gebreken van het leven, terwijl Wulf hem ervan verdacht de omstandigheden waaronder men moest leven in de hand te werken en trouwens waarom zou men in vrede moeten leven als er niets anders opzat dan te ondervinden, dat het dagelijkse leven een nimmer eindigende strijd om het bestaan bleek te zijn waarin slechts kracht, doorzettingsvermogen en een weinig slimheid nodig waren om het leven enigszins dragelijk te maken, voor het overige moest men geluk hebben en niet alleen sterk maar ook taai zijn als oud leer dat op het punt stond weggeworpen te worden.

Het hulpje van Hirham, Baldur sprak nooit over innerlijke vrede, slechts materiële zaken hadden zijn belangstelling, daaruit haalde hij zijn vrede en voldoening ook al wist hij maar al te goed, dat het onlangs verworvene snel weer moest plaatsmaken voor het volgende object, toch was hebzucht niet slecht hield hij zijn toehoorders vaak voor, het hielp immers om overvloedig brood op de plank te krijgen. Ondanks deze overtuiging deden de meeste toehoorders schamper over het najagen van bezit en zelfs kennis, immers zij vreesden het eind der tijden en volgens sommigen kwam het snel naderbij als iets wat uit steen was gehouwen om het oude te vernietigen en te vervangen door een nieuwe orde.

Inwendig verfoeide Hirham deze tegenstelling die door zijn hulpje werden veroorzaakt, hij zag liever dat de eenheid werd bewaard onder de dorpsbewoners, maar hij wist ook dat hij geen al te brave volgelingen kon gebruiken, uit braafheid ontstond geen vernieuwing, wel lethargie als een zomervlieg, die afgemat bij avond verdween in het dichte struikgewas hopend ongeschonden de morgen te halen.

Zoals was te verwachten had Baldur onder de jongere bewoners een grotere aanhang weten te verzamelen, in tegenstelling tot ouderen streefden ze wel naar grotere materiële voorspoed, op avonden waarin ze elkaars gemeenschap opzochten waren de snoeverijen en de klaagliederen niet van de lucht, de waard van de enige herberg in het dorp verwachtte op zulke momenten niet anders dat de uitzinnige razernij zich een uitweg zou banen, als een woest monster kolkend door de enkele straatjes die het dorp telde, maar even snel als de storm was opgestoken ging deze weer liggen, wachtend op een volgende windvlaag zoals golven ieder hun kans afwachtten om zich op de kust met donderend geweld en hoog opspattend schuim te pletter te slaan.

Wulf vertrouwde Baldur niet helemaal wanneer hij sprak, dat Hirham hen opzettelijk arm hield om zodoende de nodige invloed te kunnen uitoefenen, het spel zou waarschijnlijk iets subtieler worden gespeeld en Wulf wachtte zich er wel voor in het openbaar, hoewel zijn mening er gezien zijn leeftijd niet toe deed, zich uit te spreken, tenslotte wist je maar nooit wat door Baldur werd overgebiefd aan Hirham, vooral in de winter waren zijn huisbezoeken talrijk.

In tegenstelling tot de meeste dorpsbewoners had Baldur een stevige hang naar de zee en haar rijkdommen, terwijl de dorpsbewoners op hun bescheiden wijze in de kustwateren en somtijds vanaf de kust op de voedzame koolvis jaagden. Wulf had hierover weleens thuis gesproken en bij deze gelegenheid ondervond hij veel verzet van zijn ouders, die vonden dat je de zee niet straffeloos kon uitbuiten en hem erop wezen, dat de visvangst zoals die plaatsvonden meer dan genoeg afwisseling in het voedsel boden om zich verder op zee te wagen, hetgeen Wulf sterkte in zijn veronderstelling, dat vroegere zeevaarders op weg naar rijke visgronden niet van hun reis waren wedergekeerd. Ten overvloed werd het hem duidelijk gemaakt, dat eventuele rijkdom te vinden was op de weiden achter de heuvels, waar gras welig tierde om een groeiende veestapel van voedsel te kunnen voorzien.

Zijn beide broers Gorm en Urkwin zeiden bij een dergelijke opmerking niet veel, maar het was duidelijk, dat ze dachten dat het opbouwen van een veestapel een zware taak was die vergezeld zou gaan met tegenslagen als ziekte, roof en koude, kortom er moesten zoveel moeilijkheden het hoofd worden geboden, dat wellicht, inderdaad op lange termijn zij hiervan de vruchten zouden kunnen plukken, wat hen de moed benam om hierover langer na te denken, gedachtig het feit dat ze spoedig tot een trouwdag moesten komen. Vooral Gorm, als oudste had hier geen oren naar, immers de handel in pelzen leverde meer dan voldoende op, dus waarom een onzekere onderneming beginnen en moeten wachten tot een trouwdag zo lang, dat alle blom aan de toekomstige bruid zou zijn verstorven.

En opsmuk zou een verre, onbereikbare droom blijven, een feest zou worden opgefleurd met waardeloze prullen, een trots en dapper volk onwaardig.

Beograd werkte in loondienst op een van de boerderijen in de omgeving en zag het liefst, dat zijn twee oudste zonen zich onder zijn leiding zouden voegen op de boerderij.

Gorm en Urkwin ondervonden de regels van het dorp als zwaar en klemmend en net als vele van hun leeftijdsgenoten beseften ze, dat er in het dorp onvoldoende emplooi was om in hun onderhoud te voorzien en dat het wellicht binnenkort tijd werd hun vleugels uit te slaan.

Verre horisonten, met goud beladen wenkten hen en staande op de kust werd deze roep steeds luider, niet lang kon het duren dat de roep moest worden gevolgd en ruwe houten boten met bollende zeilen en opgestoken riemen zouden het donkere water doorploegen op zoek naar verre oorden, die vanachter een breed wolkendek, oprijzend vanuit de zee verborgen lagen.

De ouderen spraken vaak over tevredenheid, hun misnoegde gezichten deden anders blijken, hetgeen door de jongeren zeker werd opgemerkt, bij gelegenheid voedde het hun drang om het dorp te verlaten, het gebrek of de komende gebreken wierpen de schaduwen van hun onthechting reeds vooruit, bij toekomstige tekorten werd het zinloos zich vast te blijven klampen aan de knusheid en

geborgenheid van hun geboortedorp.

De ouderen riepen over geduld en het vertrouwen, dat het hen ook altijd zelfs in moeilijke voor de wind is gegaan, hingen de zolderingen niet vol vlees en gedroogde vis en lag er in elke kelder niet een meer dan voortreffelijk biervat.

'We hebben slecht vlees en verschaald bier, terwijl in de dorpen in de omgeving wel andere spullen zijn te vinden, afkomstig van verre oorden, door hun heldhaftigheid in hun bezit gekomen,' was steevast het antwoord van opstandige jongeren, waarop de ouden meesmuilend spraken dat rooftochten geen recht op goederen verschaften.

Met ongeruste blik en bezweet voorhoofd drong zich bij Wulf de gedachte op, dat er altijd meer dan genoeg te eten was, in de zomer waren er veel veldvruchten, en in de herfst gaven de bomen hun noten prijs.

Voor eigen gebruik was er meer dan voldoende, Wulf verdacht zijn broers en zijn vrienden van hebzucht en inhaligheid, maar ja, hebzucht, het kon de bron vormen van een luisterrijk bestaan.

Wulf vond het tegen zijn natuur ingaan om meer te hebben dan hij op kon en het bezit van allerhande goederen stond hem tegen.

Hij wist hoe verbitterd in het dorp was gevochten om het gebruik van een handmolen, ondanks het feit dat de grote molen voor elk karwei geschikt was.

Tot in lengte van dagen en bij welhaast elke gelegenheid waren de argumenten van voor en tegenstanders te beluisteren en ondanks het versleten karakter ervan wisten de dorpsbewoners met verve deze argumenten weer op te poetsen alsof ze voor het eerst werden geponeerd.

Een gezelschapsspel had niet beter bedacht kunnen zijn, keer op keer dezelfde wendingen zonder de kans op een uitkomst, draaiend en draaiend alsmaar hoger alsmaar verder, eindeloos strevend naar een einde waar zich dat ook mocht bevinden.

Wulf had een hekel aan dergelijke twisten, hij nam hierin nooit stelling, tenslotte wist hij van tevoren dat de discussie op niets zou uitlopen en hij vond het niet meer dan

tijdverspilling om steeds over dezelfde onderwerpen te moeten nadenken, wat niet wegnam dat hij moest nageven dat de dorpsgenoten die dat wel deden een hoge mate van gevatheid en een bijzonder soort slimheid hadden ontwikkeld om elkaar over dit onderwerp te beproeven. Op termijn, zo dacht hij, zou hij niet aan deze discussie kunnen ontsnappen aangezien hij de vruchten van het veld en de weinige zeevruchten met respect aanvaardde, en dat viel nog het meeste op; hij behandelde de dieren op de hoeve met zorg.

Het verplichtende karakter van deze zorg stond hem zeer na aan het hart, het was hem een genoegen de plichten waaraan hij was onderworpen op zorgvuldige wijze uit te voeren, hoe jong hij ook mocht zijn, hij was al doordrongen van de gewichtigheid van zijn taak, immers bij een slechte verzorging of zelfs een verwaarlozing zou het in de wintermaanden in de voedselvoorziening erom kunnen spannen, hij was ondanks zijn jeugdige leeftijd al met een grote verantwoordelijkheid jegens zijn familie belast, in de afgelopen jaren was hij zich hiervan terdege bewust geworden en was zijn karakter in dit opzicht gestaald.

Het respectloze gedrag van zijn broers stond hem tegen, soms stuitte het hem tegen de borst en liet zijn gezicht een duidelijke afkeer blijken, het enige waarin hij tegen hen opkeek waren de enorme hoeveelheden bier door die hun kelen verdwenen.

De waard van de herberg, Het Houten Vat, mompelde altijd in zijn baard, dat je wel wist wanneer ze op bezoek waren geweest.

Wulf vond hun onbekwaamheid soms grappig om te zien, echter in de meeste gevallen was de aanblik deerniswekkend.

Wulf vond, dat zijn vader Beogard zijn plichten goed had overgedragen, zijn vader hem hem meegegeven, dat elke handeling ten bate van de gemeenschap op zijn verplichtende karakter moest worden onderzocht.

De handeling zou in schoonheid worden verricht zonder dat men besef had van het verplichtende karakter ervan, zeker als men bedacht dat de handeling geen voordeel zou

verschaffen voor de handelende persoon zelf. Daarenboven zou een handeling moeten worden verricht vanuit het besef, dat men in gelijke gevallen ook zo behandeld wilde worden.

Het zou moeten zijn, dat men kon kiezen om dit te willen, zelfstandig zijn wil bepalen, wetend dat de wil als zelfstandig werktuig tot zijn beschikking zou staan. Het verplichtende karakter zou de handelende persoon verplichten datgene te doen wat hij niet wilde doen, toch te doen en wat hij wilde doen om dat niet te doen.

Wulf zuchtte maar eens als hij hieraan dacht en zich de wil van zijn broers voorstelde.

En dat hij zijn eigen wil aan een grondig onderzoek trachtte te onderwerpen en dat terwijl zijn broers aan iedere opwelling gevolg schenen te geven zonder zich ook maar ergens over te bekommeren.

Een beetje mismoedig bij deze gedachte liet hij zijn hoofd wat voorover hangen en vroeg zich af waarover hij nu het meest misnoegd over was; het gedrag van zijn broers of zijn constatering dat zijn broers willoos hun opwallingen navolgden en eigenlijk voelde hij zich het meest verontrust dat er in deze zin gedachten bij hem over zijn broers opkwamen, ooit had hij bij zichzelf besloten dat hij onverschillig zou staan jegens de gedachten en daden van mensen.

Hij vond, dat hij zichzelf moest toestaan zijn zinnen wat te verzetten en richtte zijn schreden richting de markt en met zijn handen diep in zijn zakken slenterde hij even later langs de kramen en stalletjes, die allemaal in het gelid waren opgesteld langs de lange rij huizen.

De zon scheen aangenaam, de bomen stonden al goed in het blad, Wulf voelde als hij eraan dacht de knispering van het groeien van het blad als kriebelde het de huid, onwillekeurig bewoog hij zijn hand in de richting van zijn rug, de wind zorgde ervoor, dat de schaduwen zich steeds wisselend over de met mos begroeide stenen bewogen.

Het stalletje met bont trok altijd zijn meeste aandacht, de prachtige uitdossing vervulde hem met verrukking, meestal waren er weinig dorpers die aandacht schonken aan de

uitgestalde waren, zoals vaak vroeg Wulf zich af waarom hij zich zo aangetrokken voelde tot deze uitstalling, de betovering van deze dieren zoals ze er in levende lijve uitgezien zouden hebben of was het deze vorm van rijkdom die slechts voor weinigen en slechts zelden, bij een speciale gelegenheid was weggelegd.

Het was tenslotte niet te betalen, velen konden zich een imitatiestuk veroorloven; zag er mooi uit, maar het was ook duidelijk te zien dat het niet als origineel kon worden beschouwd.

Gniffelend stootte de jeugd elkaar aan als een fraai uitgedoste dame zich liet zien tijdens een bijeenkomst, vooral Wulf stoorde zich aan het gegniffel, een grapje, een plagerijtje verwerd tot een treiterig sarren.

Groot was zijn verbazing toen hij bij het bewuste stalletje zijn beide broers Gorm en Urkwin ontwaarde, zijn ontsteltenis werd zelfs groter toen hij bemerkte dat in een verhit debat waren verwickeld met de koopman. Het was duidelijk dat ze hem de hoge prijs, de veel te hoge prijs in hun ogen, voor de voeten wierpen, de stijgende ontstemming viel duidelijk op het gezicht van de koopman af te lezen.

Gorm riep, terwijl het zweet op zijn voorhoofd parelde, wat bij hem bijna altijd een teken was dat hij een slok teveel op had, dat de koopman dacht maar wat te kunnen vragen, omdat hij hier de enige was in de wijde omtrek.

'Je hebt geen verstand van bont, dat zie je zo wel.'

'Er zijn er meer dan genoeg te schieten in de bergen, en anders moeten je strikken daar wel snel vol zitten.'

'Je weet niet wat je zegt, die dieren moeten gevild en geprepareerd worden.'

'Dat is al helemaal geen werk, maar voor zo'n pennenlikker als jij bent, valt dat natuurlijk al helemaal niet mee.'

'Ik ben geen stinkende boer, die de beesten op een plank te drogen legt.'

'Je bent een oplichter en een ophakker, het wordt tijd dat jouw soort eens een lesje krijgt.'

Het dreigde op een handgemeen uit te draaien, Urkwin had zich tot dan toe bescheiden op de achtergrond gehouden en

sloeg bezorgd de ontwikkelingen gade.

Wulf zag, dat de houding van Urkwin opeens veranderde, van een aandachtig luisteraar had hij iets over zich gekregen, wat erop leek dat hij de situatie aan het beoordelen was, Wulf keek nog wat langer toe en zag dat de uitvoering van een plan gestalte begon te krijgen.

Achter de rug van de marktkoopman stopte Urkwin een stuk vis in een van de uitgestalde mutsen.

Het volgende ogenblik daalde een meeuw krijsend neer en begon als een razende aan de muts te plukken teneinde de inhoud van deze muts te bemachtigen.

Dit veroorzaakte vanzelfsprekend het nodige tumult, de marktkoopman slaagde er niet in de woedende meeuw op een afstand te houden, omstanders begonnen zich ermee te bemoeien en in korte tijd na herhaaldelijk heen en weer geschreeuw, waarin niet werd nagelaten elkaar te beschuldigen van onjuiste handelingen, ontstond er onder luide vervloekingen een heuse vechtpartij, waarbij de twee broers, fors en gezet als zij waren, zich duchtig wisten te weren; tonnen, vaatjes en diverse handzame artikelen vlogen door de lucht, het was een kakofonie van geluid op het marktplein. Wulf stond met zijn vuist in zijn mond verstomd naar het schouwspel te kijken, hij voelde een vreemde opwinding door zijn lichaam stromen die gedurig werd versterkt door de toenemende kakofonie van geluiden, tevens voelde hij zich beklemd toen hij zich de ernst van het gebeuren realiseerde, een duidelijke verstoring van de openbare orde, de frustratie moest bij zijn beide broers huizenhoog zijn opgelopen om de situatie zozeer uit de hand te laten lopen.

Zijn broers waren te ver gegaan in hun optreden, Arco de plaatselijke hoeder voerde hen gevatelijk weg in de richting van een klein, afgesloten, somber gebouw midden op het marktplein.

II

En de goden waren nedergedaald en verborgen zich in een grot en wachtten op het moment, dat hun ongrijpbaarheid zou veranderen in een tastbare aanwezigheid.

Hoe moest hun aanwezigheid het rationele element van de mensen overschrijden zodat ze hen tot hun bondgenoten konden rekenen, als hoeders en wachters van het erfdeel op aarde, waartoe de goden zichzelf hadden verplicht en hierin de mensen op aarde tot hun bondgenoten wilden maken om de heelheid van de schepping te waarborgen.

Hun kennis die zich onttrekt aan de rationaliteit van de mensen, aan het rationele kunnen van hen, daaraan ontbrak een daarboven uitstijgend element. De meeste goden kenden dit element als liefde, sommigen noemden dit volmaaktheid, het feit was, dat de meeste goden niet volmaakt waren en de liefde slechts als begrip kenden, slechts Alvader Odin had de wereld werkelijk lief, hij wist dat hij bij de overige goden hiermede niet behoefde aan te komen, die wilden eigenlijk ook niets weten van liefde en volmaaktheid, ooit hadden ze dan wel gezamenlijk de mensheid opdracht gegeven om volmaakt te zijn en elkaar in liefde tegemoet te treden, heimelijk gniffelend hadden ze sedert het begin der tijden toegekeken hoe het mensdom zich stukbeet op de opdracht zoals een vis zich kon stukbijten op de haak van een visserslijn.

Dit verdroot Odin zeer en zon op een middel om aan deze toestand een einde te maken, hij kon en dat wist hij maar al te goed niet zelf persoonlijk in de aangelegenheden van de mensen ingrijpen, maar zijn positie verschaftte wel de mogelijkheid om anderen ook een opdracht te verstrekken. Onder het mom dat er in de dalen vrede moest komen, gaf hij het Trollenvolk opdracht hun geheimen met de bovenwereld te delen. Op hun eigen wijze voerden ze de opdracht uit en bewaarden het geheim in de donkerste, meest afgelegen grot totdat de uitverkorene zou komen om de schat op te eisen.

En Odin schouwde, de situatie op aarde was onveranderd, zijn opdracht nochtans uitgevoerd, er moest zoals zo vaak

nog iets gebeuren en terwijl hij hierover nadacht rustte het onoverwinnelijke zwaard Djorndal aan zijn zijde, flonkerend en glinsterend in het vallende avondlicht. Onwetend van dit alles, zat Wulf die avond bij zijn ouders. De emoties van zijn ouders waren verschillend op de jongste gebeurtenissen, zijn moeder Kristel hilde af en toe zachtjes, haar beide oudste zonen allebei in het gevang, wat een schande voor de familie. Wulf begreep dit niet alles wat er was gebeurd, wel was het voor hem duidelijk dat er zich een ernstig voorval had voorgedaan en het leek hem dan ook wijs zo weinig mogelijk de aandacht van een van zijn ouders te trekken, de frustratie van de afgelopen gebeurtenissen konden dan wel eens over zijn hoofd worden uitgestort, hetgeen in het verleden wel vaker was gebeurd als er iets was voorgevallen waar hij part noch deel had gehad was zijn enkele aanwezigheid voldoende om een golf van verbaal geweld uit te lokken.

Wulf, zo jong als hij was, had hieruit de gevolgtrekking gemaakt dat je niet altijd de schuldige behoefde te zijn om gestraft te worden, er hoefde zelfs niets gebeurd te zijn, louter en alleen je aanwezigheid en de onschuldige blik in je ogen was voldoende om blikkerende tanden en vlamme ogen te veroorzaken.

En nu stond de eer van de familie op het spel, Pfoe het mocht wat, de eer van de familie, waar vond je dat?, lag dat soms begraven onder gindse steen en kon het naar believen te voorschijn worden gehaald om iemand daarmee om zijn ogen te slaan.

Maar volgens Kristel, die op momenten niet naliet dit huilend te verklaren, was de eer van de familie ernstig bezoedeld, hoe zou dit ooit nog goed komen, vervolgde ze jammerend, wanhopig proberend haar hoofd in een handdoek te verbergen, tevoorschijn komend uit de diepte van haar handdoek al roepend, dat na betaling van een som geld haar zoons van alle blaam gezuiverd konden worden zodat ze wederom in de raad der mannen konden plaatsnemen.

Hun aanzien mocht best een lieve duit kosten, tenslotte had je invloed in de raad en trouwens binnenkort had je

jaarfeesten, waar ook de nodige rellen plaatsvonden, veroorzaakt door jonge mannen die te veel en te diep in het glaasje hadden gekeken, dus zo erg was een kloppartij nu dus ook weer niet, Arco moest vooral niet zo kleinzielig doen, er waren wel meer verhalen over hem in omloop. Door deze gedachten verkwikt, bette ze haar gezicht met de handdoek en keek al weer een stuk vrolijker om zich heen. Vooral haar opmerking over Arco scheen haar deugd te hebben gedaan.

Natuurlijk wist het wel dat het niet goed viel te praten, dat de mannen van het dorp vaker zich in kennelijke staat bevonden, daar was tenslotte niets vreemds aan.

Na een peinzende blik besloot ze, dat Arco niet anders kon doen dan optreden, immers de wetten van gastvrijheid tegenover de vreemde marktkooplui waren geschonden.

Een ferme blik verscheen in haar ogen, dit was een onduldbare inbreuk op de normen van haar gemeenschap. Beogard werd op zulke momenten vaak dwars, hij ging zoals een oudste deftig placht te zeggen; contrair. Hij wierp woedend tegen, dat zijn zoons zich gewoon hadden geweed tegen vreemde indringers, hij vond dat zijn zoons waren geprovoceerd, en dat ze zich op ludieke wijze hadden verdedigd. Ja, dat vond hij nu echt terwijl hij op ruwe wijze het vuur in de haard oppookte, wild flakkerend likten de vlammen langs de ijzeren ketel die in het midden van de schoorsteen hing.

En wat meer was, de vreemdelingen konden zeker geen aanspraak maken op de wetten van de gastvrijheid, immers die wetten hielden in, dat vreemdelingen zich dienden te voegen naar de zeden van de dorpsgemeenschap. Ze moeten gewoon doen wat wij normaal vinden, besloot Beogard zwaar zuchtend achterover vallend in zijn stoel. 'Ja,' vervolgde hij rustiger, hij wilde bij tijd en wijle toch genuanceerd overkomen, 'ja, de gemeenschap moest in stand blijven, de raad was eensluidend in het oordeel dat vreemde gewoonten niet zomaar konden worden overgenomen en dat om de stabiliteit van de bevolkingsopbouw in het dorp niet in gevaar te brengen.' 'Zeker kon de gemeenschap, voor wat betreft de

voedselvoorziening zich nauwelijks in stand houden, reizigers hadden reeds gemeld dat marktkooplui zich lieten vergezellen door opkopers, die de dorpsgenoten onder dwang hun waren zouden opeisen.'

Bepaaldelijk tevreden over zijn optreden schurkte Beogard zich in het binnenste van zijn gemakkelijke stoel, zijn reputatie was weer voor enige tijd gevestigd, ze konden het er voorlopig mee doen en blikte vrijmoedig naar zijn vrouw Kristel, die half bewonderend, half korzelig naar hem keek, op zulke momenten kon ze hem onuitstaanbaar vinden, maar tegelijkertijd was ze tevreden over het feit, dat hij zo rustig en gedegen zijn mening wist te ventileren, wat je erover dan ook mocht vinden.

Hierdoor aangemoedigd boog ze zich al smakkend voorover en vertelde, dat ze van een van haar vriendinnen had gehoord, dat het gebergte zou wemelen van duistere, obscure kleine benden die erop uit waren dorpen in de verre omtrek onder druk te zetten om goederen tegen bodemprijzen aan hen te verkopen, het koningschap was onvoldoende binnen de gemeenschap gevestigd en niet in staat deze dreiging beslist het hoofd te bieden, ze sprak het laatste geroerd uit en veegde met de punt van haar rok de opkomende tranen uit haar ogen.

Beogard richtte zich half op uit zijn luie stoel en keek haar gramstorig aan, zo zag hij Kristel niet graag, ze had de neiging de zaken te somber en te negatief voor te stellen, net nu hij in een goede bui verkeerde voelde hij zich in een neerslachtige stemming komen, hij had haar vaker voorgehouden niet zo negatief te doen en begon zich daar nu lichtelijk over op te winden.

Onkundig over de gemoedstoestand van haar echtgenoot, vervolgde Kristel in vervoering, ze begon schik te krijgen in het onderwerp, dat er voor gevreesd diende te worden, dat het bescheiden, genoeglijke leven van de dorpsbewoners op den duur zeker in gevaar zou komen, hoopvol omhoog blikkend verklaarde Kristel, dat ze nu nog de moed en de bekwaamheid hadden om alle listen en lagen te vermijden, maar men moest wel bedenken dat de duistere machten zich hadden geschaard achter deze kleine benden

en hun getalsterkte en macht waren groeiende.

Ontsteld vanwege haar woorden richtte Beogard zich bruusk op vanuit zijn gemakkelijke stoel, de haardvlammen begonnen al enigszins te doven wat een geheimzinnig effect veroorzaakte op de dichtstbijzijnde muur en zei zich met schorre stem te herinneren, dat de dichteres Sybil zich in profetische woorden hierover had uitgelaten.

'En hen die wij haten, zullen komen uit het gebergte, beladen met stof, en zullen onze vrouwen gevankelijk wegvoeren.

'En hen die we vrezen, zullen komen uit de moerassen, alwaar hun lichamen zullen dampen van het vocht en zij zullen onze kinderen opeisen en weeklagend zullen wij onze dagen slijten.'

'En hen die wij verafschuwen, zullen uit hun hollen komen, beladen met argwaan en zullen onze dochters wegvoeren naar de meest duistere krochten, alwaar zij zullen worden geofferd aan de Duistere, gevreesd en vervloekt zij zijn Naam en wij zullen geen kinderen geboren zien worden.'

Kristel keek verstild naar haar echtgenoot, zo had ze hem nog niet eerder meegemaakt, zijn voorkomen leek veranderd alsof de woorden die hij had gesproken door een ander in zijn mond waren gelegd, maar ook zij herinnerde de woorden van Sybil, het sombere vervolg deed haar huiveren en plotseling begon ze te spreken;

'En hen die we vrezen, zullen het zwerk bevolken, hun vleugels zullen zich spreiden en de aarde zal het zonlicht niet zien en het zal zijn, dat de aarde een woestenij wordt en het stof zal onze huizen bedekken, zeven jaren lang zal het stof onze huizen bedekken en onze gezichten zullen grauw worden zoals de sintels in onze ovens en onze kachels grauw worden van het vuur en de Duistere, gevreesd en vervloekt zij zijn Naam zal over de aarde heersen en onze harten zullen week zijn en onze voeten onbekwaam om ons lichaam te dragen en wij zullen niet zien de noden van onze naasten, niets zullen wij zien, noch het land, noch het water zullen wij aanschouwen.

Wulf had zich onder dit alles stilletjes gehouden, zoals gewoonlijk zat hij in zijn hoekje bij het haardvuur,

onopvallend in een gehurkte houding waarbij hij zijn voeten naar zich toe had getrokken onderwijl spelend met wat oude uit been vervaardigde dobbelstenen, hij keek tersluiks op, hij was er gewend aan geraakt, dat zijn ouders, gezeten bij het haardvuur onzinnige praat verkochten, voor hem was daar niets vreemds aan, hoe jong hij ook was, hij beschouwde dit als de normale conversatie tussen zijn beide ouders, die te pas en te onpas met onvaste, luide stem allerlei wijsheden verkondigden, maar vandaag betrapte hij zich erop dat er nu wel heel vreemde uitlatingen vielen te beluisteren.

Na enig nadenken concludeerde hij, dat dit anders was, hij wist niet hem nu het meest had verrast, de inhoud van het gesprokene of de welluidende manier waarop de tekst werd gedeclameerd, immers de meeste tijd viel het inhoudelijk nauwelijks te volgen hetgeen voor een groot deel werd veroorzaakt door de ongecontroleerde, ongearticuleerde wijze waarop de woorden door de lucht vlogen als onafgewerkte pijlen, die geen ander doel hadden dan richtingloos in het zand te verdwijnen.

Beklemd vroeg Wulf zich af of dat Alvader ook zou worden aangeroepen, het was duidelijk dat de jongste gebeurtenissen zijn ouders ernstig hadden verontrust, Wulf hoopte maar dat er snel een vergadering van de Raad der Oudsten zou worden belegd, hij zou zich veel rustiger voelen als het in huis zoals vanouds weer aan toe zou gaan. Tenslotte ging je wennen aan regelmatig terugkerend geraaskal.

III

De Raad kwam bijeen en beraadslaagde over de ontstane situatie, en besloot dat de situatie ronduit zorgelijk was te noemen, enkele ouderen vonden dit al een genoegzame constatering die verder geen commentaar behoefde en enige actie liet men graag aan de wijsheid der goden over, hoe kon een sterfelijk mens de wijsheid van de goden doorgronden stelden ze hoofdschuddend en plukkend aan hun warrige baarden namen ze nog een slok uit hun drinkbeker.

Hirham, de dorpspriester was het hier duidelijk niet mee eens, de dorpsingang moest worden verstevigd, in tijden van nood konden ze jonge mannen goed gebruiken en het werk zou hun geestelijke gezondheid ten goede komen, ze zouden zich nuttig voelen en hun gevoel voor eigenwaarde zou stijgen, zeker na voltooiing, als de poort moest worden bewaakt en ze hierbij een duidelijke rol konden spelen in de veiligheid van het dorp, in- en uitgaande reizigers zouden worden gecontroleerd en de hoop hierbij bestond, dat men meer kennis zou kunnen vergaren over de bewegingen van de verschillende reizigers en het zou dus goed kunnen dat ze hierdoor tijdig in staat waren overvallen te verhinderen. Hirham mummelde tot slot van zijn korte redevoering, dat een klein huisje tegen de poort aan moest worden gebouwd wat dienst zou doen als slaapvertrek voor de poortwachter gedurende de nacht. Dit laatste liet niet na om een of andere reden indruk te maken op de ouderen in de Raad alsof een stuk verloren gegaan verleden weer tot leven zou worden gewekt.

De enkele jongeren die de vergadering bijwoonden toonden zich aanvankelijk niet erg enthousiast bij het vooruitzicht bouwactiviteiten te moeten ondernemen, maar de bewaking en vooral het toegevoegde huisje lieten hun verbeelding de vrije loop gaan, bepaald lacherig riep een groepje, dat er geen schaap de poort zou kunnen binnenkomen zonder dat die hun aandacht had getrokken, wat voor listen en lagen de vijand ook mocht gebruiken.

Het was duidelijk, waar ze op doelden en de ouden nog

steeds plukkend aan hun warrige baarden gaven zonder al te veel omslag hun fiat aan de komende uit te voeren bouwplannen met dien verstande, dat nadere regels moesten worden gesteld aan doortrekkende reizigers, kooplieden en handelaars alsmede de dorpsbewoners die rechten en plichten verleend dan wel opgelegd kregen voor de omgang met vreemden in het geval, dat zij het dorp om welke reden dan ook zouden aandoen.

Wulf die zich tijdens de vergadering op de galerij had bevonden, herademde.

Hierdoor zou de dreiging uit het oosten misschien nog kunnen worden afgewend, de woorden van de profetes werden niet altijd bewaarheid zeker niet als er gedragsverandering viel te bespeuren, zo dacht Wulf wel eens als hij het vergeleek met zijn eigen ervaringen van daden die hij heimelijk verrichtte en dan bij zichzelf afsprak, dat hij het niet meer zou doen, hij herinnerde zich nog het warme gevoel wat zijn lichaam doortrok als hij op het nippertje aan het gevaar was ontsnapt en hoe gretig hij zichzelf de gelofte oplegde om voortaan op het rechte pad te blijven en hoe dit gevoel zou wegebben zoals de vloed op het strand om na enige tijd met hernieuwde kracht terug te komen.

Wulf streek de haren in zijn nek glad, ze waren vochtig en plakkerig geworden, de spanningen hadden hem duidelijk in de greep gehad, het bleef hem bij dat enkelen hadden geprotesteerd onder verwijzing naar het feit, dat sommige teksten van Sybil, die tijdens de vergadering werden aangehaald, duister, ontoegankelijk en obscuur leken te zijn.

Wie zou er immers in staat blijken te zijn het wonderbare zwaard te vinden en vervolgens het onmogelijke presteren om met het zwaard in de hand onoverwinnelijk te zijn. Grootse daden zou iedereen wel willen verrichten, zo'n onoverwinnelijk zwaard, een koud kunstje, iedereen zou die persoon benijden nadat hij hem bejubeld zou hebben vanwege zijn grote daden.

Daden die in de geschiedenis van het dorp zijn weerga niet hadden gevonden.

Weer anderen hadden geopperd of het niet mogelijk was, dat haar woorden niet louter een symbolische betekenis hadden, aangezien haar woorden de neerslag leken te vormen van belevenissen uit vroeger tijden, die hun voorouders beleefd zouden kunnen hebben en nu dat er wederom een dreiging ontstond, haar actualiteit zou doen herleven, de woorden zouden opeens weer aan betekenis kunnen winnen, men zou ze kunnen gaan opvatten als een serieuze waarschuwing, zo zouden oude woorden een nieuw jasje kunnen krijgen, telkens als er iets versleten was, zou er behoefte zijn het oude te verstellen en er iets nieuws van te maken. De mensen hadden telkens behoefte aan iets nieuws, omkijken naar het oude en de dingen die voorbij waren gedaan deed je bij voorkeur op latere leeftijd. Telkens wanneer er gevaar dreigde, zouden mensen weten dat er in oude boeken woorden te vinden waren, woorden die ze nodig hadden om hun gemoed te verlichten of was het slechts om hun nieuwsgierigheid te stillen of hun angsten vaste vorm te geven door het lezen van deze geheimzinnige teksten en als het dan niet anders kon deze teksten naar hun behoeften te interpreteren en er vervolgens niet bij stil te staan, dat ondanks obscure, duistere mededelingen ze zouden moeten inzien, dat hun gedrag zou moeten veranderen, ze moesten aanpakken, iets doen met hun leven, ze konden niet achterover blijven leunen. De ouderen spraken graag over een rustige tijd, daar waren ze tenslotte ouderen voor, maar smekkend achter hun hand wisten ze te vertellen, dat een rustige tijd in een onrustige tijd zou overgaan waarin enkelen zich rusteloos zouden inzetten voor het behoud van de gemeenschap, zo zagen angstige, zwakke ouderen graag de jonge mensen zwoegend naar hun wensen van dag tot dag, en van uur tot uur vergezeld van hun bijtende kritiek en hun niet aflatende aanwijzingen in hun poging een enkeling te vinden die erin zou slagen hun gevoel voor veiligheid vaste vorm te geven en die erin zou slagen, de onderlinge geschillen tegen elkaar uit te spelen en de ouderen zouden zittend op hun versleten stoelen naar hun voeten staren, nauwelijks hoorbaar woorden van goedkeuring mompelen.

Nu was er dus een toestand ontstaan waarin het mogelijk werd partijen tegen elkaar uit te spelen, de rust die het dorp tot voorheen zo had gekenmerkt was opeens omgeslagen in dreiging, een onbestemde dreiging weliswaar, niettemin een onmiskenbare dreiging die noodlottige gevolgen zou kunnen hebben, de verdeeldheid zou enorm kunnen toenemen, alleen de gedachte hieraan bezorgden mensen slapeloze nachten, en de dorpsbarbier zou velerlei klachten het hoofd moeten bieden, hij zou zich werkelijk geen raad weten en zijn toevlucht nemen tot allerlei riten die in zijn oude boeken voorkwamen en waarvan hij eigenlijk nog nooit enig soelaas had verwacht, maar hij zou ze uitvoeren met een gewichtigheid die zijn uitwerking niet zou missen. Hij wist, dat hij moest voorkomen dat er een strijd ontstond van allen tegen allen, dat hierdoor de al korte levens van de dorpsbewoners nog verder zou worden beperkt in een omgeving waarin het leven kort, beestachtig, bruut en wreed was en iedere dag zou men opstaan niet wetende of men de avondschemering opnieuw zou mogen beleven. Nu vreesde men nog voor de rechterlijke macht, maar wanneer deze niet duchtig versterkt zou worden, al was het maar met een enkeling, die uitzonderlijke krachten tot zijn beschikking had. Wulf neep zijn lippen opeen, beseffend dat de mensen zichzelf nog het meest vertrouwden en vonden dat daardoor rust en veiligheid was gegarandeerd. De Raad van Oudsten nam tenslotte het voorstel van Hirham aan en Anoon, de voorzitter drukte alle aanwezigen op het hart om open te staan voor veranderingen, hij sloot traag afhamerend de vergadering.

De volgende dag, het weer was schoon en droog, een lichte westenwind had de met vocht bezwangerde lucht schoongeveegd en bracht koelte op het strand, de zon glinsterde op het rustige oppervlakte van het water alsof er nooit meer van enige onstuimigheid sprake zou zijn, in het ondiepte gedeelte van de kust viel er bijna geen branding te bespeuren.

Zoals wel vaker voelde Wulf zich door het kalme water aangetrokken, de rust nodigde uit het water nader te

bekijken, vaak speurde hij dan bij deze gelegenheid naar kleine onderwaterdieren, hij vond het alleen al fascinerend dat er dieren bestonden die onder water hun leven konden leiden, hij fantaseerde er vaak over, zijn verbeelding probeerde te verklaren hoe deze dieren in het koude water konden leven zonder voortdurend op zoek te moeten naar enige warmte die volgens hem het voortbestaan zou verzekeren.

Hij wist dat de verbeelding geen antwoord kon geven op de werkelijkheid, toch voelde hij zich tot die verbeelding aangetrokken alsof die verbeelding bestond uit een gelukkige jeugd die niet anders deed dan veronderstellingen maken over de werkelijkheid, in de geborgenheid van de huiselijke kring naast de warmte van een puffende kachel, waarvan de aslade weer zo spoedig mogelijk moest worden geleegd.

Wulf voelde tijdens het oproepen van dit beeld de warmte van de kachel door zijn lichaam stromen, de geborgenheid van de warme kamer werd slechts verstoord door de gedachte of de schoorsteen wel grondig genoeg was gereinigd om daarna met een diepe zucht van geruststelling zich achterover te vlijden in de door de rokerige aanslag vettig geworden kussens.

In de verte verhief zich de Kogelrots, omringd door vage nevelslierten, die zich weldra in de opkomende zon zouden oplossen, en bij bewolkt weer zouden deze neer dalen op het koele water, het geheel een mistig spookachtig aanzien gevend, die aanleiding zouden geven tot een starend turen in een poging om nog iets van de Kogelrots gewaar te worden.

Voorzichtig bewegend van rots naar rots probeerde Wulf iets te onderscheiden in de vrij gekomen waterpoelen, de zon stond nog laag aan de horizon, zijn stralen reikten nog maar nauwelijks over de bergketen, de kartels in een fel gouden gloed zettend en Wulf wist, dat dit het geschikte moment was om het onderwaterleven te bestuderen en mogelijk zou hij vandaag iets bijzonders kunnen ontdekken. Daartoe bewoog hij zich zo ver mogelijk naar voren en spande zich tot het uiterste in, nog verder bewoog hij zich

naar voren, er bewoog wat in die hoek, een zwarte vorm gleed langzaam door het water, en nogmaals spande Wulf zich in om het dier beter te kunnen bekijken, zijn voet gleed plotseling weg en hij balanceerde, hevig zoekend naar zijn evenwicht, met heftige armzwaaien probeerde hij zijn evenwicht te herstellen.

Zuchtend stelde hij vast, dat de indringende gebeurtenissen van de afgelopen tijd meehielpen een bijzondere sfeer op het water te werpen. Hij vroeg zich af waarom hij nu juist op dit moment, niet verschillend van andere momenten, een bijzondere sfeer scheen te proeven.

Hij besepte indien hij hier niet was geweest zou er geen sprake zijn van welke sfeer dan ook, er zou zich een schouwspel van langzaam in beweging gezet water ontrollen, het water had geen enkele invloed op zijn omgeving, afgezien van zijn fysische effecten, maar nu hij hier was, hij zou zelf zeggen, dat het water de sfeer veroorzaakte, maar alleen als er iemand, en in dit geval hijzelf, hier ter plekke aanwezig was.

Hij herinnerde zich, dat hij een tijd geleden dezelfde gedachte had gehad, hij probeerde zich te herinneren hoe hij deze gebeurtenis had beschouwd en moest tot zijn spijt vaststellen, dat hij van deze gedachte slechts een beeld had overgehouden, de originele gedachte was al in de loop van de tijd onherkenbaar versleten, immers de tijd was onderdeel van de bewegingen van waaruit de mens zijn beelden ervoer.

Wulf had ervoor gekozen de broeierige sfeer in het dorp te ontlopen en sjouwde nu met zijn handen in zijn zakken in de richting van het meeuwennest, dat hij nog maar onlangs had trachten uit te halen, hij herinnerde zich zijn val tussen de rotsen en begon zich af te vragen of er soms een onderaardse grot bevond achter de spleet, en terwijl hij deze gedachte bij zichzelf voelde opkomen betrapte hij zich erop, dat hij zich een steeds duidelijker beeld begon te vormen over de te ontdekken grot, het beeld was zo duidelijk bij hem aanwezig alsof hij op het punt stond er reeds binnen te lopen, hij twijfelde er nu geen moment meer aan of de grot was daadwerkelijk aanwezig en in gedachten

liet hij zijn handen reeds over de oneffen wanden van de grot spelen.

Snel keek hij even zijn schouder om zich ervan te vergewissen, dat niemand hem had gezien en hem niet zou volgen, het was, het leek, hij wist niet wat hij ervan denken moest, het denkbeeld van een grot had zich zo vast bij hem ingeplant, dat hij aan niets anders meer kon denken, hij begon zich zelfs te verbeelden, dat hij via een grot weleens in een totaal andere omgeving terecht kon komen, het bloed begon te bruisen in zijn aderen zoals iemand deze stuwing kon krijgen wanneer hij met kloppend hart het onbekende verwachtingsvol ging onderzoeken.

Licht hijgend boog hij zich voorover in de spleet waarin hij was gevallen, hij wendde zijn gezicht een ogenblik af alsof hij niet zou willen geloven wat hij aanschouwde, eigenlijk durfde hij niet te kijken, bevreesd als hij was iets te ontdekken wat zijn gemoedstoestand te zeer zou beroeren, hij moest er niet aan denken in welke staat van opwindning hij naar huis zou hollen en zijn familieleden zou moeten opbiechten wat hij had wedervaren.

De vondst dan wel de ontdekking van iets bijzonders zou hen maar matig interesseren, ze zouden amper horen dat hij wellicht iets belangwekkend had gevonden, het gevaar, ingebeeld of niet waaraan hij zou zijn blootgesteld, was voldoende om de tongen in beweging te zetten in een niet aflatende stroom van verwensingen en verwijten, zijn oren zouden het weer zwaar te verduren hebben, niet in de laatste plaats, dat er flink in geknepen zou worden.

Hij draaide even met zijn hoofd, hij moest zich niet laten afleiden door bespiegelingen die hoogst waarschijnlijk niet zouden plaatsvinden en als dat onverhoopt wel het geval was zou het zoet der herinnering beter smaken, dan de bitterheid van het volgende moment.

Met wat goede wil zou het gangetje waarin hij was gevallen een entree kunnen noemen, weerszijden beschut door massieve stenen, in ieder geval toonden de stenen vreemde inscripties, die doorliepen over de gehele lengte van de stenen, als het broedseizoen voorbij was zou hij gemakkelijk een onderzoek kunnen instellen, hij suste op